

Čitateľská anketa
Slovenka roka 2017

Podporme
nominantku
doc. Adrianu
Kolesárovú z FBP

strana 2

Záhradnícke
fórum

Úspechy
absolventov
FZKI

strana 5

my green
university

65 SPU

poľnohospodár

spravodajca Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre

ročník 61 | číslo 7 | 17. marec 2017 | cena: 0,35 €

Marec – mesiac knihy

Niektoré stereotypy máme hlboko vžit. Vianoce – sviatky mieru a pokoja, pes – priateľ človeka, marec – mesiac knihy. Vynárajú sa nám v mysli úplne automaticky, najmä tým trochu starším.

Stereotypy môžu byť občas užitočné. Zaužívaná predstava marca – mesiaca knihy vznikla ako výsledok dlhodobej kampane, ktorej začiatky siahajú do polovice 50-tych rokov. A keďže išlo o dobrú myšlienku, bez ohľadu na ideologické vplyvy, prežila. Jej výpoveď je jednoduchá a zrozumiteľná – knihy sú dobrá vec a čítanie je užitočné, nikomu neškodí, neublízuje, robí radosť a prináša úžitok.

V marci sa koná Týždeň slovenských knižníc, ktorý sa už 18 rokov snaží pripomínať, že aj knižnice sú dobré miesta, pre mnohých užitočné, je v nich príjemne a občas aj veselo. Záujem verejnosti na kratučký čas vzbudili výsledky výskumu jednej americkej univerzity, podľa ktorých je Slovensko krajinou s najväčším počtom knižníc a teda rajom pre milovníkov kníh. Tieto výsledky asi nikoho viac neprekvapili, ako práve slovenských knihovníkov. Ale s výskumami je to tak, výsledky nemusia zodpovedať realite, metóda výskumu je limitujúcim faktorom a kvantita neznamená vždy kvalitu. Diskusia k tejto správe na sociálnych médiách boli rôzne – od pozitívnych až po tie, ktoré pre knižnice lichotivé neboli. Aké sú knižnice na Slovensku skutočne? Dobré aj zlé, funkčné aj nefunkčné, „živé“ aj „mŕtve“. Tie dobré, funkčné a živé bojujú o pozornosť verejnosti každý deň. Verejné knižnice napríklad tréningami pamäti (nielen pre seniorov), literárnymi súťažami, rozprávkovými maratónmi, besedami, táborami a pod. Robia obrovské množstvo akcií na podporu čítania, najmä detí a mládeže, ale aj výskumu čítania, aby poznali situáciu v oblasti, ktorá je hlavným predmetom ich činnosti. Záujem o (záujmové) čítanie medzi ľuďmi v produktívnom veku klesá, avšak už v predchádzajúcom veku sa u mnohých opäť zvyšuje. Súvisí to zrejme s tým, že keď je človek veľmi zaneprázdnený, na čítanie si čas nájde iba málokedy, ale vráti sa k nemu, keď mu to situácia dovolí. Zložitejšia situácia je u detí, cestu ku knihe im treba ukázať, pretože sami ju nájsť nemusia a treba ich po nej aj viesť, aby pod náporom iných možností trávenia voľného času na „obyčajné“ čítanie nezabudli.

Pristavme sa ešte na chvíľu pri stereotypoch, tentoraz čitateľských. Ženy čítajú viac ako muži, viac čítajú ľudia v post-produktívnom veku ako v produktívnom, mladí ľudia uprednostňujú čítanie z tabletov alebo smartfónov. Takto by charakterizovala situáciu väčšina knihovníkov. Realita nás občas môže prekvapiť tak, ako prekvapila mňa pri ceste vlakom na trase Nitra – Nové Zámky. V preplnenom oddelení sedeli traja (mladí) muži a čítali knihy (tlačené). Nie, nepatrili k sebe, sedeli oddelene a knihy vyzerali skôr ako beľtria. Jediné, čo ma v tej chvíli mrzelo bolo, že ja som si knihu do vlaku nevzala.

Mgr. Beáta Bellárová, PhD.,
riaditeľka Slovenskej poľnohospodárskej
knižnice pri SPU v Nitre

Kvapky života

Foto: Gabriel Bergendi

Svetový deň vody oslavujeme 22. marca pravidelne už od roku 1993. Vyhlásilo ho Valné zhromaždenie OSN. Každoročne je spojený s rôznymi podujatiami pripomínajúcimi význam vody a nutnosť udržateľného zaobchádzania s vodnými zdrojmi. V roku 2017 je mottom Svetového dňa vody „Waste Water – Odpadová voda“.

Slovensko-mexické partnerstvo s Universidad Autónoma Chapingo

Rector SPU Dr.h.c. prof. Ing. Peter Bielik, PhD., a rektor mexickej Universidad Autónoma Chapingo Dr. Sergio Barrales Domínguez podpísali zmluvu o spolupráci oboch inštitúcií.

Projekt EULALinks SENSE: European Union – Latin America Academic Links (Erasmus Mundus, 2014-0874/001-001) koordinovaný Humboldtovou univerzitou v Berlíne, Nemecko, ktorého lokálnou koordinátorkou za SPU v Nitre je dekan FEM prof. Dr. Ing. Elena Horská a CVVP FEM, vytvoril priestor nielen pre recipročné mobility študentov všetkých stupňov štúdiá, postdoktorandov i akademických zamestnancov, ale aj pre nové partnerstvá. Veľkým prínosom hodnotiaceho stretnutia v marci 2016 bol záujem a návrh intenzívnejšej spolupráce s predstaviteľmi Universidad del Magdalena v Kolumbii a Univer-

sidad Autónoma Chapingo v Mexiku. Bilaterálna zmluva s kolumbijskou univerzitou bola podpísaná na jeseň 2016 a bilaterálna zmluva s mexickou poľnohospodárskou univerzitou bola podpísaná v uplynulých dňoch, 27. februára. Slávnostnému podpisu predchádzalo oficiálne stretnutie delegácií oboch univerzít, prezentácia SPU v Nitre a diskusia o možných oblastiach širšej spolupráce. Návšteva krásneho areálu mexickej Universidad Autónoma Chapingo (UACH) so 163-ročnou históriou vyústila slávnostným podujatím v budove akademického senátu, kde za prítomnosti

pokračovanie na strane 2

Slávnostný podpis zmluvy sa uskutočnil v budove akademického senátu

Foto: DM

Zlatá medaila SPU pre dekana Petra Ondrišíka

Rector SPU Dr. h. c. prof. Ing. Peter Bielik, PhD., udelil pri príležitosti životného jubilea – 60 rokov, doc. Ing. Petrovi Ondrišíkovi, PhD., dekanovi Fakulty agrobiológie a potravinových zdrojov SPU, Zlatú medailu SPU v Nitre.

Zlatú medailu SPU za aktívnu pedagogickú a riadiacu činnosť a zásluhy o rozvoj vzdelanosti a vedy v prospech SPU v Nitre doc. P. Ondrišíkovi 2. marca odovzdala v zastúpení rektora prorektorka pre vzdelávaciu činnosť a ECTS prof. RNDr. Zdenka Gálová, CSc., (na snímke). So životopisnými dátami a míľnikmi jubilanta oboznámil prítomných predseda Akademického senátu FAPZ doc. Ing. Juraj Candrák, PhD. K životnému jubileu dekanovi FAPZ zablaho-

želal aj zástupca Nitrianskeho samosprávneho kraja a odovzdal mu Ďakovný list predsedu NSK, rektor Českej zemědělské univerzity v Prahe mu odovzdal Striebornú medailu ČZU, dekan FAPPZ ČZU Pozdravný list a dekan Zemědělské fakulty Juhočeskej univerzity v Českých Budějovicích jubilujúcemu doc. P. Ondrišíkovi odovzdal Pamätný list. Životopis jubilanta čítajte na www.polnohospodar.sk

rch

Slovo rektora ku Dňu učiteľov

Koncom marca s prvými jarnými kvetmi si už tradične pripomíname narodenie a odkaz učiteľa národov, veľikána pedagogiky J. A. Komenského. Po stáročia sa vraciame k jeho dodnes aktuálnym myšlienkam, ktoré by sme mali pretaviť do života, do pedagogiky a vedeckej výchovy – aby sa každá škola stala „dielňou ľudskosti“, kde sa formujú ľudské city, „cvičiskom práce“ ustavičnej, ale príjemnej, „výrobnou svetla“ s cieľom osvietiť

Foto: Dominik Gašparovič

mysle, a aby to bola „škola hrou“, kde prebieha výučba zaujímavým a živým spôsobom so zapojením študentov do aktívnej činnosti. Deň učiteľov by mal byť sviatkom našej stavovskej hrdosti, dňom spoločenského uznania a ocenenia zodpovednej práce pedagógov. Milé kolegynke, milí kolegovia, vybrali ste si veľmi náročné povolanie. Napriek všetkému, čo ho robí zložitým a nie celkom spoločensky doceneným, zostali ste mu dodnes verní. Je to potvrdenie toho, že svoju úlohu nevnímate len ako zamestnanie, ale najmä ako svoje poslanie. Za to, že svojim profesionálnym prístupom, odbornosťou, skúsenosťami, usilovnou a systematickou prácou formujete a rozvíjate vedomosti, nadanie, talent a praktické zručnosti mladých ľudí, a tým ich pripravujete do života, vám patrí obdiv, úcta a poďakovanie. Veď brány našej univerzity opustili už tisíce mladých ľudí, z ktorých sa stali odborníci nielen v agro-sektore, ale našli uplatnenie na rôznych postoch spoločenského a kultúrneho života.

Dovoľte mi popriať vám najmä pevné zdravie, veľa životnej energie, radosť z úspechov, aby vaša ušľachtilá a nenahraditeľná práca vždy mala zmysel.

Dr.h.c. prof. Ing. Peter Bielik, PhD.

Foto: za

Nový Interreg projekt MADE IN DANUBE

Bioekonómia sa javí ako kľúčový element v kontexte inteligentného a takzvaného zeleného rastu či rozvoja európskeho priestoru i Dunajského regiónu, najmä v súvislosti s trendom rastúcej populácie a s ním súvisiacim dopytom po obnoviteľných zdrojoch energie. Úspešný vývoj inovatívnych služieb a nových produktov v tejto oblasti výrazne závisí od efektívnej spolupráce medzi vedeckovýskumnými organizáciami a podnikmi. Projekt Made in Danube chce zlepšiť podmienky pre túto spoluprácu prostredníctvom inovatívnych nástrojov, ktoré umožnia zladit' a prepojiť potreby praxe s expertíznou činnosťou výskumných organizácií, ako aj prostredníctvom integrácie troch existujúcich regionálnych iniciatív v Nitre, Vukovare a Novom Sade. Projekt Made in Danube bude vytvorené nástroje aj implementovať vytvorením inovačných partnerstiev. Tým prispeje nielen k zvýšeniu konkurencieschopnosti podnikov v juhovýchodnej časti Dunajského regiónu, ale podporou regionálnych stratégií inteligentnej špecializácie aj k výraznej zmene v celej oblasti.

Projekt sa realizuje v rámci programu Interreg Danube Transnational Programme, projektové konzorcium tvorí 15 partnerov a traja asociovaní strategickí partneri z 10 krajín Dunajského regiónu. Odborným regionálnym garantom projektu je rektor Slovenskej poľnohospodárskej univerzity Dr.h.c. prof. Ing. Peter Bielik, PhD. Viac informácií o projekte na: www.interreg-danube.eu/approved-projects/made-in-danube

Doc. Mgr. Ing. Danka Moravčíková, PhD.

Do čitateľskej ankety Slovenka roka 2017 je nominovaná aj Adriana Kolesárová

Týždenník Slovenka v spolupráci s RTVS a Slovenským národným divadlom 15. februára predstavením nominantiek odštartovali už 9. ročník čitateľskej ankety Slovenka roka. Nominovaná je aj doc. Ing. Adriana Kolesárová, PhD., prodekanka pre vedu a výskum Fakulty biotechnológie a potravinárstva SPU v Nitre.

Záštitu nad týmto ročníkom ankety prevzal prezident SR A. Kiska, adeptky na titul Slovenka roka 2017 vyberala nominačná komisia pod vedením ministra kultúry SR M. Maďariča.

Úspešné Slovenky sú nominované v ôsmich kategóriách: Biznis a manažment, Umenie a kultúra, Média a komunikácia, Veda a výskum, Vzdelávanie a podpora mladých talentov, Zdravotníctvo, Šport a Charita. Okrem toho komisia aj tento rok udelí titul Absolútna Slovenka roka a Mimoriadne ocenenie za celoživotný prínos pre Slovensko.

Doc. Adriana Kolesárová je nominovaná v kategórii Veda a výskum. Je významnou predstaviteľkou mladej generácie slovenskej vedy. Pracuje v oblasti biotechnológií pri poznávaní mechanizmov účinku biologicky aktívnych látok ovplyvňujúcich reprodukčné funkcie. Je autorkou a spoluautorkou viac ako 370 publikácií, riešila 24 domácich a medzinárodných projektov. Podieľala sa na formovaní Národnej platformy AgroBioFood Nitra pre výskum a vývoj v oblasti potravín a biotechnológií.

O víťazkách v jednotlivých kategóriách roz-

Foto: za

hodnú čitateľa týždenníka Slovenka, diváci a poslucháči RTVS formou SMS hlasovania, kupónov a prostredníctvom internetového hlasovania na stránkach www.slovenkaroka.sk a www.zenskyweb.sk. Ktoré úspešné Slovenky získajú ocenenie v jednotlivých kategóriách sa dozvieme 4. júna v priamom prenose RTVS z historickej budovy SND.

r

Kroky SPU smerujúce do európskych konzorcií FOODforce a FNH-RI

Rector SPU Dr.h.c. prof. Ing. Peter Bielik, PhD., začiatkom roka 2016 inicioval zapojenie sa SPU v Nitre do formujúcich sa Knowledge and Innovation Communities (Znalostné a inovačné komunity, KICs).

KICs je autonómnym partnerstvom vedúcich vzdelávacích inštitúcií, výskumných organizácií, spoločností a iných aktérov, ktorého cieľom je reagovať na spoločenské výzvy tvorbou konkrétnych produktov, služieb a procesov a podporou podnikateľského myslenia. KICs sa zakladá v rámci Európskeho technologického a inovačného inštitútu (European Institute of Innovation and Technology - EIT), ktorý v začiatkoch poskytuje KICom finančnú podporu. V súčasnosti sa formuje viacero konzorcií, na stretnutiach ktorých sa SPU zúčastňuje ako člen európskej siete FOODforce a uchádza sa aj o členstvo vo Výskumnej infraštruktúre v oblasti potravín, výživy a zdravia Food, Nutrition and Health Research Infrastructure (FNH-RI).

Začiatkom marca (2.3.) sa v Bruseli konalo rokovanie zástupcov členských štátov európskej siete FOODforce, ktorá spája viac ako 30 popredných európskych univerzít a výskumných organizácií pokrývajúcich oblasť výroby, spracovania potravín spojených s výživou a zdravím ľudskej populácie. Za SPU sa na ňom zúčastnila prof. JUDr. Eleonóra Marišová, PhD., prorektorka v oblasti rozvoja univerzity so zameraním na stra-

tegické projekty a doc. Ing. Adriana Kolesárová, PhD., prodekanka FBP pre vedu a výskum. Na rokovaní sa stretli partneri a kandidáti konzorcií FOODforce a FNH-RI. Prezentovaná bola vízia Európskeho inovačného a technologického inštitútu - EIT s cieľom zvýšiť spoluprácu a integráciu v rámci znalostného trojuholníka „knowledge triangle“ biznis, vzdelávanie a výskum. Ambíciou EIT je rast produktivity a efektívnosti potravinárskeho odvetvia prostredníctvom potravinového systému, ktorý je zameraný na spotrebiteľa a postavený na dôvere. V rámci prezentácie boli predstavení partneri EIT za biznis, vzdelávacie inštitúcie, výskumné organizácie, verejnú správu a mimovládne organizácie so zameraním na oblasť potravín.

Vstup SPU v Nitre do európskych štruktúr podporilo MŠVVaŠ SR vydaním Akceptačného listu pre Národnú platformu AgroBioFood Nitra, ktorým akceptuje túto platformu ako odborného partnera pre výskum a vývoj v oblasti potravín a biotechnológií a zároveň ako oficiálneho reprezentanta SR vo vzťahu k európskym a medzinárodným iniciatívam a programom.

Prof. JUDr. Eleonóra Marišová, PhD.

Závislosti predstavujú riziká aj pre spoločnosť

Čo sa deje v oblasti prevencie drogových a iných závislostí, akým spôsobom možno v budúcnosti zlepšiť stav poskytovania programov v tejto oblasti a čo nové sa odohráva vo vede, ktorá má dopad na uvedenú oblasť, aj to boli okruhy tém odborného seminára o prevencii drogových a iných závislostí prof. PhDr. Michala Miovskeho, Ph.D., klinického psychológa, prednostu Kliniky adiktológie 1. lekárskej fakulty Karlovej univerzity v Prahe. Prednáška sa konala 17. februára na SPU v Nitre. Snahou odborníka bolo upozorniť, že vo vede vyrastá veľká tematická oblasť, ktorá má v budúcnosti obrovský perspektívu. Ide o odbor prevencie užívania návykových látok, prevencie šikanovania, sexuálneho rizikového správania či extrémnych prejavov agresivity. „Tento vedný odbor je spoločensky žiaduci a vzhľadom na problémy, ktoré stoja pred súčasnou spoločnosťou, ho treba rozvíjať,“ povedal prof. M. Miovský. Ako konštatoval, všetky prevencie sa týkajú normálnych detí a mládeže, nielen tých zraniteľných, ktoré majú nejaký kultúrny, jazykový, ekonomický či iný hendikep. Podľa neho je však podpora prevencie závislostí v oblasti vzdelávania či vedy v ČR a SR zatiaľ veľmi malá. Viac na: www.polnohospodar.sk

rch

Slovensko-mexické partnerstvo s Universidad Autónoma Chapingo

pokračovanie zo strany 1

vedúcich predstaviteľov univerzity a veľvyslanke SR v Mexiku Aleny Gažúrovej rektor SPU v Nitre Dr.h.c. prof. Ing. Peter Bielik, PhD., a rektor UACH Dr. Sergio Barrales Domínguez podpísali zmluvu o spolupráci oboch inštitúcií.

Súčasťou programu bola prehliadka Národného poľnohospodárskeho múzea, Výskumného centra Laboratorios Nacionales Conacyt, ktoré je svojou štruktúrou veľmi podobné Výskumnému centru AgroBioTech SPU v Nitre, ale aj vystúpenie univerzitného folklórneho súboru. UACH otvára zaujímavý priestor pre získanie nových skúseností a partnerstiev medzi študentmi, pedagógmi i výskumníkmi v španielsky hovoriacej krajine. Prvé mobility by sa mali uskutočniť už v budúcom akademickom roku.

Doc. Mgr. Ing. Danka Moravčíková, PhD., FEM

Foto: DM

Predstavitelia SPU navštívili aj Výskumné centrum Laboratorios Nacionales Conacyt

Obehová ekonomika na Technickej fakulte

Na Technickej fakulte SPU v Nitre riešia v rámci programu Interreg-DTP projekt zameraný na obehovú ekonomiku.

Aj napriek tomu, že viaceré krajiny vrátane rozvíjajúcich sa ekonomík zaznamenali viditeľný posun k ochrane životného prostredia, globálne modely lineárnej ekonomiky zostávajú nebezpečne neudržateľné. Preto sa čoraz viac skloňovanou témou stáva tzv. obehová ekonomika, ktorej hlavnou myšlienkou je názor, že otvorené výrobné systémy - v ktorých sú prostriedky získané, použité na výrobu a po využití výrobku sa stanú odpadom - by mali byť nahradené systémami, ktoré opätovne využívajú zdroje a šetria energiu. Hoci sa s prechodom na obehové hospodárstva spájajú viaceré pozitívne dopady, posun k obehovej ekonomike v praxi prináša množstvo výziev, spojených napríklad s obmedzenými možnosťami súčasných technológií získavania cenných materiálov z odpadov a recyklácie materiálov, meniacimi sa vlastnosťami recyklovaných materiálov, vývojom a výrobou materiálov s dlhšou životnosťou či skvalitňovaním odpadového hospodárstva.

V slovinskej Ljubljane sa 30. - 31. januára konalo úvodné stretnutie partnerov projektu MOVECO - Mobilising Institutional Learning for Better Exploitation of Research and Innovation for the Circular Economy (DTP-1-1349-1.1). Projekt je realizovaný v rámci programu Interreg Danube Transnational Programme s podporou EÚ pro-

stredníctvom Európskeho fondu regionálneho rozvoja a Inštrumentu pre predvstupovú pomoc II. Jeho cieľom je prispieť k zlepšeniu rámcových podmienok a politických nástrojov zameraných na podporu eko-inovácií, a tým i k prechodu krajín Dunajského regiónu (DR) k obehovému hospodárstvu. Spolupráca projektových partnerov

zo siedmich partnerských krajín zároveň smeruje k rozvoju celého regiónu a zníženiu rozdielov medzi jednotlivými krajinami. Aktivita projektu zahŕňa analýzu jedného z hlavných nástrojov na podporu eko-inovácií, ktorým sú schémy rozšírenej zodpovednosti výrobcov a mapovanie vedeckovýskumného potenciálu v jednotlivých krajinách DR. Výsledky analýzy a mapovania budú slúžiť ako vstupy pre spracovanie stratégie zameranej na podporu krajín DR na obehové hospodárstvo a akčných plánov spracovaných pre jednotlivé skupiny krajín podľa ich inovačnej výkonnosti. V rámci projektu budú partneri pracovať aj na príprave balíka konkrétnych typov nástrojov, ktorých cieľom bude podpora eko-inovácií a eko-dizajnu. Prostredníctvom týchto nástrojov tak prispejú k rozvoju nových business modelov a spolupráce medzi podnikmi a výskumno-vývojovými pracoviskami naprieč celým hodnotovým reťazcom.

Viac informácií o projekte MOVECO na: www.interreg-danube.eu/approved-projects/moveco a programe: www.interreg-danube.eu

Doc. Ing. Zuzana Palková, PhD., TF

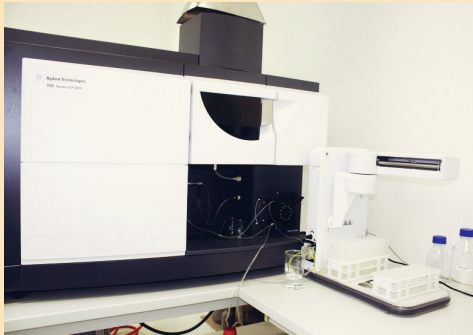

Z projektového stretnutia

Foto: archív ZP

PREDSTAVUJEME LABORATÓRIÁ VÝSKUMNÉHO CENTRA AGROBIOTECH

Aktuálne trendy v oblasti spektroskopie s využitím indukčne viazanej plazmy

ICP-OES - moderný axiálny optický emisný spektrometer s indukčne viazanou plazmou

Snímky: VC ABT

Výskumné centrum AgroBioTech SPU v Nitre sa v rámci Laboratória výživy rastlín a ionomiky môže pochváliť unikátnym prístrojovým vybavením. Ide o ICP-OES - moderný axiálny optický emisný spektrometer s indukčne viazanou plazmou. Súčasťou prístrojového vybavenia je aj zariadenie na mikrovlnný rozklad vzoriek pri vysokom tlaku Milestone Ethos One.

Primárnou úlohou laboratória je rýchla a presná analýza chemických prvkov (makro- a mikroelementov) v rôznych typoch matric organického alebo anorganického pôvodu detegovaná pomocou optickej emisnej spektrometrie s indukovanou viazanou plazmou - ICP-OES.

Ako táto analytická metóda funguje?

ICP-OES je analytická stopová metóda slúžiacia na kvalitatívne a kvantitatívne stanovenie obsahu širokého rozsahu prvkov vo vzorke. Je založená na detegovaní fotónov, ktoré vznikajú pri prechode valenčných elektrónov z vyšších energetických hladín do nižších (stabilných). Excitácia elektrónov je zabezpečená pomocou argónovej plazmy. Emitované žiarenie je následne zachytávané a detegované CCD detektorom, ktorý dopadajúce žiarenie transformuje na elektrický signál. Emisné spektrum má čiarový charakter. Poloha čiary udáva zloženie vzorky z hľadiska kvalitatívneho (je definované vlnovou dĺžkou charakteristickou pre jednotlivé prvky). Kvantifikáciu prvku charakterizuje intenzita čiary. Pomocou tejto metódy v pozorovanom materiáli vieme stanoviť prítomnosť až 76 chemických prvkov. Na to, aby sme mohli s vysokou presnosťou určiť kvalitu a kvantitu sledovaných prvkov, musia byť splnené dve základné podmienky - prvky vo vzorke sa nachádzajú v atomárnej (resp. iónovej) forme a musia byť schopné excitácie.

Úprava vzoriek pred meraním

Pred samotnou analýzou na ICP-OES treba

vzorku zmineralizovať. Do rozkladnej polytetrafluóretylénovej tuby navážime dostatočné množstvo vzorky. Hmotnosť navážky je variabilná a závisí od skúmaného materiálu. Podľa typu matrice pridáme rozkladné činidlá - (napr. HNO_3 , HCl , H_2O_2), pripravenú vzorku vložíme do mikrovlnného rozkladného zariadenia. Pri vysokej teplote a tlaku dôjde k jej rozkladu. Mineralizát po vychladnutí prefiltrujeme a doplníme ultračistou vodou. Vzorka môže byť v takejto forme uskladnená až do samotnej analýzy.

Meranie vzoriek

Analyzované vzorky môžeme merať manuálne alebo automaticky s použitím autosampleru. Vzorka je prostredníctvom peristaltickej pumpy dopravená do nebulizéra a vstrekaná do sprejovej komory. Tu dôjde k jej zhmleniu a je vháňaná prúdom argónu do horáka, kde sa pomocou striedavého vysokofrekvenčného magnetického poľa udržiava argónová plazma. Plazma ako ionizovaný plyn obsahujúci dostatočný počet kladne a záporne nabitých častíc je navonok elektroneutrálna. Vyžaruje nebezpečné množstvo rádiových vln. Jej teplota sa pohybuje v rozmedzí 6000 - 10 000 Kelvinov v závislosti od oblasti

Vedeckovýskumný pracovník VC ABT Ing. Michal Miškeje, PhD., a odborná zamestnankyňa vo výskume VC ABT Mgr. Jana Bezáková

plazmy. V tomto prostredí sa okamžite odparí rozpúšťadlo a zanikajú chemické väzby v molekulách prítomných prvkov. Prostredníctvom energie plazmy nastáva excitácia elektrónov. Keďže tento stav nie je stabilný, elektróny z vyšších energetických hladín sa vracajú do stabilných nižších a emitujú tak svetlo charakteristickej vlnovej dĺžky. Polychromátor zachytené svetlo rozdelí podľa vlnových dĺžok a fotóny takto rozdeleného svetla dopadajú na citlivý detektor, ktorý premení množstvo zachyteného svetla na elektrický signál. Konštrukčné

prvky polychromátora a detektora ICP-OES 725 umožňujú rozsah merania od 167 nm po 784 nm. Veľkou výhodou je aj simultánne meranie prvkov. Spektrometer tak umožňuje pri použití správnej metodiky merať súčasne prvky rôznych vlastností. Vyhodnotenie prebieha pomocou softvéru ICP Expert II.

Praktické využitie a spolupráca s praxou

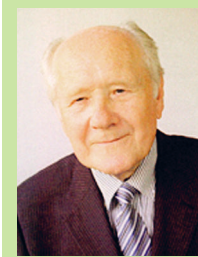
V roku 1964 Stanley Greenfield v Birminghame ako prvý publikoval správu o použití atmosférického tlaku s indukčne viazanou plazmou (ICP) pre elementárnu analýzu pomocou optickej emisnej spektrometrie (OES). Prvý komerčne dostupný ICP-OES spektrometer bol uvedený na trh v roku 1974. ICP-OES je v súčasnosti jedna z najpoužívanějších techník pre stanovenie obsahu stopových i významných koncentrácií jednotlivých prvkov v analyzovanej vzorke. Neustále modernizovaná metóda po hardvérovej aj softvérovej stránke sa v súčasnosti teší stále väčšiemu portfóliu užívateľov. ICP-OES má širokospektrálny záber v rôznych oblastiach výskumu, čo v súčasnosti dokazuje množstvo vedeckých prác. Z pohľadu kvality potravín sa často skúma ich zaťaženie ťažkými kovmi, alebo prítomnosť významných stopových prvkov, ktoré zohrávajú dôležitú úlohu v organizme. Kvalita životného prostredia sa hodnotí prostredníctvom vzoriek z pôdy, vody či rastlín a v dnešnom preurbanizovanom svete má stále väčší význam. Skúmanie pôd z pohľadu geologickej štruktúry veľa napovie o ich možnom ďalšom využití v poľnohospodárstve či lesnom hospodárstve. Veľmi zaujímavé je tiež prepojenie spolupráce geológie a archeológie, kde na základe prítomnosti vybraných prvkov možno zistiť využívanie či osídlenie krajiny aj niekoľko storočí späť. Oblasť výskumu, v ktorých ICP-OES nachádza svoje využitie, je naozaj mnoho a môžeme ich zhrnúť do niekoľkých okruhov - poľnohospodárske produkty a potraviny, biologické vzorky, geologický materiál, životné prostredie a voda, organický materiál a iné. Analýzy, ktoré vykonávame, sú v súčasnosti zamerané najmä na biologické matrice a environmentálne vzorky, ktoré zahŕňajú napríklad huby, tkanivá rýb a divo žijúcej zveri, ale aj rastlinný materiál. Spolupracujeme s viacerými fakultnými pracoviskami v rámci univerzity, ale aj so záujemcami z externého prostredia a podnikateľskými subjektmi.

Optická emisná spektrometria s indukčne viazanou plazmou je technikou vytvárajúcou jednoznačné odpovede na viaceré nezodpovedané otázky.

Ing. Michal Miškeje, PhD., VC ABT

KU DŇU UČITEĽOV

Zamyslenie profesora Štefana Hrašku

Poslaním učiteľa je vychovávať a vzdelávať. Tento princíp platí všeobecne. Ciele takéhoto pôsobenia sú však odlišné pre rôzne stupne vzdelávacej sústavy. Kým na základných školách sú ciele zamerané na získanie elementárnych vedomostí a zručností súvisiacich s gramotnosťou, na stredných školách pre prípravu na vysokoškolské štúdium a pôsobenie v odbornom živote, vysoká škola vychováva špičkových odborníkov pre spoločenskú prax a ďalší rozvoj vedy.

O vzťahu vysokoškolského učiteľa k študentom

Vzhľadom na to, že viac ako 50 rokov som pôsobil na vysokých školách ako pedagogický pracovník od odborného asistenta až po profesora, dovoľm si charakterizovať vzťah vysokoškolského učiteľa k študentom z tohto stupňa poznania. Vysokoškolský učiteľ pôsobí v štúdiom a vednom odbore, ktorý má multidisciplinárny charakter. Vychováva a vzdeláva študentov v jedenej z vedných disciplín tvoriacej časť komplexu ďalších vedných disciplín tvoriacich vedný odbor. Poslanie učiteľa vedného odboru je vo vzájomnej spolupráci všetkých učiteľov študijného a vedného odboru vychovávať odborníkov pre všetky disciplíny vedného odboru. Pedagogické pôsobenie učiteľa zabezpečujúceho vzdelávanie v jednej vednej disciplíne vyúsťuje do formovania niekoľko špičkových odborníkov, veľkej skupiny priemerných odborníkov a selekcie tých, ktorí nezvládli naplniť profil absolventa študovaného vedného odboru.

Úspešná výchova a vzdelávanie špičkových odborníkov v danej vednej disciplíne sa dosahuje individuálnou interakciou vysokej odbornej úrovne pedagogicko-vedeckých pracovníkov a vybraných nadaných a usilovných študentov pre danú vednú oblasť, keď teoretické vzdelávanie je spojené s praktickým riešením problémov. Takýto vzťah sa buduje najmä pri riešení bakalárskych, magisterských a doktorandských prác, teda tam, kde prevláda individuálne spolupôsobenie učiteľa a študenta v laboratóriách vysokej školy a výrobných procesoch spoločenskej praxe. Pri takomto individuálnom spolupôsobení sa dosahujú najlepšie výsledky, ktoré oceňuje aj spoločenská prax, najmä záujmom o takýchto absolventov.

Úspešnosť získania tvorivých vedomostí a následne uplatnenie absolventa vysokej školy, je založená na základnej premise, že študent si zapamätá asi 10 % toho, čo prečíta, 20 % čo počuje, 30 % čo vidí, 50 % čo vidí a zároveň počuje, 70 % čo súčasne vidí, počuje a aktívne vykonáva, 90 % toho, k čomu dospel sám pri riešení praktickej úlohy. Takéto široké zapojenie zmyslov študenta sa najlepšie realizuje pri individuálnom spolupôsobení učiteľa a študenta v dobre vybavených laboratóriách.

Čo rozhoduje o kvalite vzťahu učiteľ - absolvent?

Súčasný nepomer študentov na jedného vysokoškolského učiteľa spôsobuje to, že učiteľ nemá čas a priestor na individuálne spolupôsobenie a tak sa kvalita absolventov znižuje.

O kvalite vzťahu vysokoškolského učiteľa a študenta rozhodujú aj ďalšie faktory, ako je osobnostná charakteristika učiteľa, jeho vedecká a pedagogická úroveň, morálna bezúhonnosť, schopnosť racionálnej komunikácie, odolnosť voči stresu, emocionálna inteligencia a schopnosť sebapoznania - sebareflexie, ktorá zvyšuje sociálnu komunikatívnosť, citlivosť a citovú stabilitu. Študenti nemajú radi, keď sa k nim učiteľ správa nadradene, je náladový, hodnotí podľa prvého dojmu, keď má svojich vyvolených, zdôrazňuje len slabé stránky študenta a nehodnotí ho komplexne a objektívne. Naopak oceňujú, keď je významným odborníkom vo svojom odbore, keď dáva študentom možnosť klásť otázky, vyžaduje pochopenie učiva, uvádza príklady

pokračovanie na strane 4

Francúzsko ocenilo ministerku G. Matečnú

Ministerke pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR Gabriele Matečnej udelili vysoké francúzske štátne vyznamenanie za zásluhy v poľnohospodárstve.

Vyznamenanie udeľuje od roku 1881 minister rezortu

osobnostiam, ktoré sa zaslúžili o významný prínos pre oblasť poľnohospodárstva. Po prvýkrát v histórii bol vyznamenaný občan Slovenska. Rad za zásluhy v poľnohospodárstve najvyššej triedy Gabriele Matečnej udelil 27. februára francúzsky minister poľnohospodárstva, agropotravinárstva a lešnictva Stéphane Le Foll.

„Toto vyznamenanie je ocenením toho ako pani ministerka počas predsedníctva Slovenska v Rade Európskej únie bojovala za farmárov a poľnohospodárstvo. Obrovský ťah na bránu počas jej vedenia rady ministrov poľnohospodárstva za práva farmárov a v boji proti nekálým obchodným praktikám boli skutočne jedinečné,“ povedal pri odovzdávaní francúzsky minister. Šéfka slovenského agrorozertu vníma ocenenie ako poctu i záväzok zároveň. „Nielen voči farmárom, ale i spotrebiteľom, preto budem naďalej pomáhať v boji za ich práva a férové trhové podmienky,“ uviedla. r

Čo priniesol seminár o racionálnom používaní priemyselných hnojív?

Spoločnosť Duslo, a. s., v spolupráci s SPU v Nitre organizovali 16. februára v Agroinštitúte 37. seminár o racionálnom používaní priemyselných hnojív.

V úvode Ing. Petr Bláha, generálny riaditeľ Duslo, a. s., zhodnotil aktuálnu situáciu v českom a slovenskom poľnohospodárstve.

Následne dekan Fakulty agrobiológie a potravinových zdrojov SPU v Nitre doc. Ing. Peter Ondříšek, PhD., ocenil prístupy výrobcov agrochemikálií, v ktorých sa v spolupráci s výskumnými inštitúciami a univerzitami snažia čo najlepšie prispôsobiť výrobu hnojív požiadavkám pestovaných plodín z pohľadu úrody, resp. životného prostredia. „Treba si vážiť aktivitu podniku Duslo, ktoré v spolupráci s našou univerzitou, Katedrou agrochémie a výživy rastlín FAPZ, sleduje všetky možnosti výroby a aplikácie jednotlivých hnojív, čo je z pohľadu praxe veľmi dôležité,“ uviedol doc. P. Ondříšek.

V ďalšej časti programu Ing. Kamil Vali, výrobný riaditeľ anorganika, Duslo, informoval o stratégii podniku z pohľadu výroby hnojív a vplyve globálneho trhu. RNDr. Zuzana Braná, riaditeľka Odboru pôdy a hnojív ÚKSÚP v Bratislave informovala o súčasnom stave legislatívnych úprav v oblasti používania a výroby hnojív a pripravovaných zmenách. Ing. Štefan Gáborík z ÚKSÚP vo

Zvolene zhodnotil aktuálny stav zásob živín v ornej pôde na území SR na základe čiastkových výsledkov 13. cyklu agrochemického skúšania pôd. Prof. Ing. Tomáš Lošák, PhD., z Mendelovej univerzity v Brne sa vo svojom príspevku venoval horčičku, ako nedocenennej živine vo výžive rastlín. Ing. Jiří Valenta zo spoločnosti Lovochemie sa zaoberal otázkami používania mikroprvkov v hnojivách. Možnosti využitia lignitu vo výžive rastlín formou jeho inkorporácie do granulovaných hnojív bežne vyrábaných spoločnosťou Duslo, konkrétne v hnojivách DASA, Dasamag a Magnisul prezentoval doc. Ing. Pavol Slamka, PhD., zástupca vedúceho KAVR FAPZ. Ing. Vladimír Bartoš, zástupca Duslo, informoval o viacročných pokusoch s ich hnojivami, ktoré prebiehajú v spolupráci s SPU v Nitre.

Odborný garant podujatia prof. Ing. Otto Ložek, CSc., vedúci KAVR FAPZ, na záver konštatoval, že poznatky, ktoré na seminári odzneli obohatia poľnohospodársku prax najmä v odbore agrochémie, výživy a hnojenia poľnohospodárskych plodín. Jednotlivé referáty čítajte na: www.agrochemia.uniag.sk. r

Začínáme letný semester so spoločnosťou OSRAM

Symbolicky prvý týždeň letného semestra - 16. februára, navštívili Fakultu ekonomiky a manažmentu SPU v Nitre zástupcovia partnerskej spoločnosti OSRAM, aby predstavili program spolupráce pre najbližšie týždne. Navrhli výberové prednášky na predmete manažérska komunikácia a podnikateľská analýza a kontroling, neformálne diskusie v priestoroch Challenge Fundu, možnosť spolupráce pri písaní diplomových a seminárnych prác. Prezentovali aj tri roll-upy, osobitne vyrobené, aby oslovili študentov FEM, ktorí môžu firmu kontaktovať a skúmať možnosti svojho uplatnenia.

OSRAM je tiež partnerom študijného programu Business Economics - double degree s Krakovom - a stále sú v ponuke pracovné príležitosti pre ekonómov a účtovníkov so znalosťou poľského jazyka. Takže dúfame, že partnerstvo bude ideálne.

Prof. Dr. Ing. Elena Horská, dekanka FEM

Foto: archív FEM

Malé knedličky, veľké dojmy

Pod záštitou Konfuciovho inštitútu v Bratislave sa 14. februára na SPU v Nitre konala oslava čínskeho sviatku Festival lampiónov. Podujatie iniciovala a organizovala čínska lektorka Jingjing Li, ktorá od septembra minulého roka vyučuje na Katedre jazykov Fakulty ekonomiky a manažmentu čínsky jazyk.

Vo vyzdobenej zasadačke katedry sa vznášali červené lampióny a farebné balóny s hádankami, v ovzduší panovala slávnostná atmosféra. V úvode Jingjing Li prostredníctvom videa a prezentácie predstavila študentom pôvod a zvyky spojené s festivalom. Mimoriadne zaujímavé bolo riešenie hádaniek, do ktorého sa všetci zapojili a ľudstili rébusy. Občas sa im to darilo len vynaložením spoločného úsilia. Tí, ktorí uhádli prví, dostali drobné čínske darčeky.

Študenti sa naučili aj populárnu čínsku festivalovú pieseň Predávanie knedličiek.

Foto: Changhui Zhang

Malé knedličky, veľké dojmy - aj tak možno nazvať vyvrcholenie podujatia, ktorým bola ochutnávka knedličiek, typického jedla počas oslavy Festivalu lampiónov. Študenti mali možnosť ochutnať knedličky rôznych chutí a boli nimi fascinovaní. V čínskom jazyku je výslovnosť slova knedlička a stretnutie podobná, takže obrazne povedané - študenti konzumujú čínske knedličky želali svojim rodinám šťastie a jednotu.

Vďaka podujatiu mali študenti SPU ďalšiu možnosť lepšie porozumieť tradičným čínskym zvykom, pochopiť ich čaro a vychutnať si príjemnú atmosféru.

Konfuciov inštitút v Bratislave bude aj v budúcnosti pokračovať v organizovaní čínskych kultúrnych aktivít, podporovať výučbu čínskeho jazyka na SPU v Nitre a rozvíjať priateľské výmeny študentov medzi Čínskou ľudovou republikou a Slovenskou republikou.

Bc. Jingjing Li,

preklad: PhDr. Jarmila Horváthová, PhD., FEM

V Austrálii o genetike zvierat

V mestečku Lorne, na juhovýchode Austrálie sa 12. - 14. februára konal 38. ročník medzinárodnej konferencie Lorne Genome, na ktorú som získala cestovný grant.

Foto: archív VK

Široká oblasť výskumu zahŕňala komparatívnu genetikou a evolúciu, výpočtovú biológiu, genetiku vývoja a ochorení, epigenetiku a epigenetiku, reguláciu génovej expresie, transkriptomiku, ako aj populačnú genetiku a genomiku.

Pozvaní boli prednášajúci najmä z USA a Číny, ale aj z Veľkej Británie, Švajčiarska, Nemecka a Rakúska. Väčšinu účastníkov tvorili študenti, ktorých motivovala aj možnosť získať zaujímavú finančnú výhru. Pre mladých vedeckých pracovníkov a lektorov bol zase prínosom bohatý odborný program a niekoľko kurzov voľne prístupných pre všetkých účastníkov. Jednotlivé sekcie na seba nadväzovali a napriek veľkému počtu účastníkov všade vládla pokojná atmosféra. Ruch nastal až večer. V rámci posterovej

sektie bolo možné diskutovať na množstvo tém a zároveň prebiehala prezentácia firiem.

Záujem bol aj o prezentovaný výskum našej Katedry genetiky a plemenárskej biológie Fakulta agrobiológie a potravinových zdrojov zameraný na hodnotenie genetickej štruktúry pinzgauškého dobytku na Slovensku a v Rakúsku. Použitá metóda asistovaného učenia, dobre známa bioinformatikom, vyvolala otázky najmä pre jej úspešnú aplikáciu v genetike zvierat. Pre mňa bolo prínosom stretnúť mladých šikovných ľudí, pre ktorých sú výmenné stáže samozrejmosťou, vedľa aká dôležitá je medzinárodná spolupráca a prezentovanie výsledkov. Milo ma prekvapilo, že väčšina domácich aspoň približne vie, kde je Slovensko ☺.

Keďže mestečko Lorne sa nachádza pomerne ďaleko od letiska v Melbourne, jeden deň pred konferenciou som si v ňom vyhradila „na regeneráciu síl“. Najlacnejšie ubytovanie na loďke zarezervované v prístave, autobus z letiska takmer na miesto určenia, električky po celom centre mesta zdarma, ťažký ruksak na pleciah a chuť spoznať niečo nové ma udržali na nohách aj po 24-hodinovom lete. Posledný deň pobytu bol tiež voľnejší a keďže konečne vykuklo teplé slnko, videla som aj prvé slnečné lúče končiaceho sa leta, oceán, pláž, známe mólo, voľne žijúcich kakađu a iné exoty. S úsmevom na perách, množstvom fotiek, spomienok a skúseností som sa vydala na spiatocnú cestu.

Ing. Veronika Kukučková, PhD., FAPZ

Z Erasmus pobytu vo Fínsku

Začiatkom februára (5. - 9.) sa uskutočnila mobilita dvoch zamestnancov Fakulty európskych štúdií a regionálneho rozvoja SPU v Nitre na partnerskej Univerzite aplikovaných vied v Karélii, Joensuu vo Fínsku v rámci programu Erasmus+.

So študentmi vo Fínsku

Foto: archív MM

Ing. Martin Mariš, PhD., z Katedry regionalistiky a rozvoja vidieka, prednášal zahraničným študentom z Kanady, Ruska, Fínska, Maďarska a Holandska, ktorí si počas svojho študijného pobytu vybrali moduly pripravené v rámci medzinárodného projektu ERDI „Empowering Regional Development and Innovations“, 562603-EPP-1-2015-1-FIEPPKA2-KA. V rámci modulu Strategické regionálne plánovanie si študenti vypočuli témy územného plánovania, komunitného plánovania a regionálnej politiky. Súčasťou výučby bola aj exkurzia do oblasti Juuka, ktorá priblížila študentom a zamest-

nancom miestnu výrobu bioenergie a miestne podniky.

Ing. Veronika Dalkovičová z Dekanátu Fakulty európskych štúdií a regionálneho rozvoja absolvovala stretnutia s projektovým tímom a inštitucionálnou koordinátorkou programu Erasmus+ Dr. Katriinou Korhonenovou a jej kolegyňami z Kancelárie zahraničných vzťahov na uvedenej partnerskej univerzite. Počas stretnutia bola prerokovaná budúca výmena študentov a pedagógov v oblasti podnikania a verejnej správy, ako aj environmentálneho manažmentu.

MM

K jubileu docentky Vlastimily Pevnej

Oslávkyňa (v strede) s kolegynami z Katedry zeleninárstva prof. A. Hegedúsovou a prof. M. Valšíkovou

Foto: archív KZ

V uplynulých dňoch sa dožila životného jubileu doc. Ing. Vlastimila Pevná, KSc.

Narodila sa 5. 3. 1927 v Lubine - Miškech Dedinke. Po skončení vysokoškolského štúdia na VŠZ v Brne pôsobila v n.p. Cukrovar v Trnave,

neskôr na Vyššej škole výživy a na Pedagogickej škole v Žiline. V r. 1956 nastúpila ako asistentka na Katedru rastlinnej výroby (KRV), kde ako jediný pedagóg vyučovala predmet záhradníctvo. Venovala sa najmä problematike zeleninárstva. Už v r. 1965 vyšla pod jej gestorstvom prvá celoštátna učebnica Zeleninárstvo. Neskôr pôsobila v rámci oddelenia záhradníctva, ktoré vzniklo v r. 1966 v rámci fyto technického odboru na KRV a ako vedúca prvej samostatnej Katedry záhradníctva, ktorá vznikla odčlenením od KRV (1969). Tu zabezpečovala pedagogickú ako aj vedeckovýskumnú činnosť. Doc. V. Pevná významne prispela k vzniku Katedry záhradníctva a agrometeorológie (1983), ktorá bola nosnou katedrou pre vznik Fakulty záhradníctva a krajinného inžinierstva. Pod jej vedením bolo vydaných množstvo vedeckých a odborných prác. Celoštátna vy-

Foto: archív MŠ VVaŠ

Finalistov súťaže prijal minister

Minister školstva, VVaŠ SR Peter Plavčan prijal finalistov celoslovenskej súťaže Študentská podnikateľská cena. Jej cieľom je podporovať a propagovať podnikateľské projekty študentov realizované už počas ich štúdia na vysokej škole.

V neformálnej atmosfére finalisti predstavili svoje ocenené projekty. Cenu ministra školstva získali aj študenti Fakulty ekonomiky a manažmentu SPU v Nitre. Matúš Krajčí (na snímke vpravo) bol ocenený za online marketing na včelie produkty a unikátne API domčeky, Marek Plachý (vľavo) získal cenu za internetové obchodné centrum. r

KU DŇU UČITEĽOV

Zamyslenie profesora Štefana Hrašku

pokračovanie zo strany 3

zo spoločenskej praxe, pri hodnotení je objektívny a vie si priznať aj chybu.

Dobrý učiteľ má povzbudiť

Ako príklad dobrého vzťahu učiteľa a študenta môžem uviesť môjho profesora, ktorého si vysoko vážim a ktorý je uznávaným odborníkom nielen doma, ale aj v zahraničí. Na svojich prednáškach a praktických cvičeniach ma zaujal vysokou úrovňou vedomostí a didaktickým prístupom. Preto som prejavil záujem, aby bol vedúcim mojej diplomovej a doktorandskej práce, usmernil ma pri habilitačnej práci, doktorskej dizertácii a pri profesorskej inaugurácii. Keď som na zasadnutí katedry predstavil prvé výsledky svojej diplomovej práce, vznikla sa vlna kritiky, najmä zo strany doktorandov. Vtedy môj profesor prišiel za mnou a vysvetlil mi, že vedecký život pre dosiahnutie objektívnejšej pravdy je konfrontačný, a tak to musí byť pre zabezpečenie ďalšieho progresu vo vede. Povzbudil ma do ďalšej práce a na najbližšej študentskej vedeckej konferencii som získal najvyššie ocenenie. Tak to bolo aj v ďalšom mojom odbornom živote. Pochopil som, že jeho správanie je objektívne, že má snahu pomôcť a prispieť k lepším výsledkom. Takto sa správal nielen ku mne, ale aj k celej vedeckej komunite. Pri poslednom stretnutí s ním odznelo ocenenie, že ma vníma ako svojho druhého syna.

Dr.h.c. prof. Ing. Štefan Hraška, DrSc., pôsobil na VŠP v r. 1959 - 1985, bol 13 rokov prorektorom a vedúcim Katedry šľachtenia a ochrany rastlín, napísal 240 vedeckých prác, 14 monografií, vychoval 20 doktorandov.

sokoškolská učebnica Záhradníctvo (Pevná, V. a kol., 1980, 1984, 1989) bola ocenená v roku 1981 prémie Slovenského literárneho fondu Bratislava. Počas svojho pôsobenia na akademickej pôde sa doc. V. Pevná zasadzovala o intenzívnu spoluprácu s výskumnými pracoviskami a praxou na Slovensku, ako aj s partnerskými univerzitami v zahraničí. Svoje poznatky vždy s veľkým nadšením odovzdávala svojim kolegom a študentom. Za celoživotnú činnosť jej pri príležitosti 20. výročia vzniku FZKI dekanka fakulty doc. Ing. K. Halászová, PhD., udelila Zlatú medailu FZKI SPU v Nitre.

Vážená pani docentka, do ďalších rokov života Vám prajeme dobré zdravie, optimizmus a neutíchajúci záujem o problematiku záhradníctva.

Ing. Alena Andrejiová, PhD., vedúca KZ a kolektív spolupracovníkov

V ZRKADLE

Ing. MARIÁN TOKÁR, PhD.

Pracovná pozícia: vedeckovýskumný pracovník na Katedre skladovania a spracovania rastlinných produktov FBP

Miesto narodenia: Kežmarok

Vek: 31

Čím ste chceli byť ako dieťa?

Traktorista, od malička som spätý s poľnohospodárstvom a prírodou.

Čo ste študovali a prečo práve tento študijný program?

Bakalárske štúdium som absolvoval v študijnom programe (ŠP) agropotravinárstvo, inžinierske technológie potravín. Keďže ma problematika v oblasti potravinárstva a poľnohospodárstva vždy zaujímala a zaujíma, tak som v rovnakom ŠP pokračoval aj v doktorandskom štúdiu. Prečo? Lebo „potrava, obživa, jedlo, potraviny“ sú také staré ako samotné ľudstvo... vždy tu boli, sú a budú.

S kým by ste sa chceli stretnúť a porozprávať?

So starými rodičmi a keďže sa zaujímam a zaoberám cereálnymi technológiami, chcel by som sa ešte osobne stretnúť a porozprávať s Ing. Vojtechom Szemesom, CSc., ktorý je považovaný za nestora slovenského pekárstva.

Z čoho ste mali v poslednom období najväčšiu radosť?

Z rodiny, priateľov...

Čo by ste zmenili, keby ste mohli?

Niektoré veci možno zmeniť a niektoré nie.

Treba sa však o to aspoň snažiť.

Čo rád čítate (počúvate)?

Väčšinou čítam odbornú literatúru a počúvam všetko, čo sa dá, okrem rapu ☺.

Aké máte koníčky?

Tých je veľmi veľa a času málo, ale najmä šport – futbal, tenis, hokej, lyžovanie, rybárstvo, poľovníctvo a príroda.

Máte zlozvyk, ktorého sa neviete zbaviť?

Určite mám ☺.

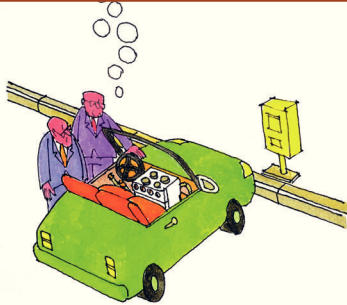
Aké hodnoty sú pre vás v živote najdôležitejšie?

Rodina, zdravie, priatelia, spravodlivosť, ľudskosť. Najmä posledné menované sa v poslednom období nejakým vytrácajú.

Máte nejaký obľúbený citát?

„Chceš poznať charakter človeka? Daj mu moc.“ (Abraham Lincoln) *rch*

VESELOU CERUŽKOU

Marcel Kríštofov

ÁLE, AKÁŽE INOVÁCIA?
NORMÁLKA! PRZDA, SPOJKA, PLYN

Z plesu piatakov

Je tradíciou, že absolventi SPU sa so školu aj patrične lúčia. Ako inak, keď nie na spoločnej akcii – na plesu. Aj tohtoročný bol nezabudnuteľný – ďakujeme všetkým. (Piataci 2017)

Foto: archív FEM

Vítazi všetkých kategórií sú absolventi SPU v Nitre (okrem O. Klučára). Na snímke zľava: A. Prievalská, O. Klučár, L. Kajtárová, E. Guldán, M. Sobola, P. Pasečný a K. Masárová **Foto: archív MB**

Čo prinieslo Záhradnícke fórum?

Spoločnosť pre záhradnú a krajinnú tvorbu organizovala 15. - 16. februára v Nitre 6. ročník Záhradníckeho fóra. Na príprave medzinárodného seminára sa podieľala aj Fakulta záhradníctva a krajinného inžinierstva SPU v Nitre.

Podujatie bolo určené záhradným architektom, realizátorom, záhradníckym firmám, ale aj pracovníkom mestských úradov, útvarov správy zelene, orgánov ochrany ŽP, ochrany prírody a pamiatkových úradov, pedagogickým a výskumným pracovníkom a študentom.

V rámci programu odznelo viacero prednášok slovenských a českých odborníkov, s vyžiadanou prednáškou vystúpila prof. Ing. Viera Paganová, PhD., vedúca Katedry biotechniky zelene FZKI. Témy prvého a druhého bloku prednášok reflektovali súčasné trendy v tvorbe zelenej infraštruktúry sídel, úprav zadržiavajúcich a opätovne využívajúcich zrážkovú vodu v sídlach, možnosti zvyšovania biodiverzity v urbanizovanom prostredí, možnosti uplatnenia vertikálnych a strešných záhrad v súkromných i administratívnych priestoroch. Tretí blok prednášok bol zameraný

na konkrétne biotechnické postupy – mechanizovanú výsadbu cibulovín, letníckové záhony v ZKA a ochranu koreňovej sústavy stromov pri stavebnej činnosti.

Na seminári prezentovali svoje ateliérové práce študenti Katedry záhradnej a krajinskej architektúry FZKI.

Súčasťou programu Záhradníckeho fóra bolo aj slávnostné vyhlásenie výsledkov 2. ročníka súťaže Záhrada, Park a Detail roka 2016. Spolu bolo prihlásených 19 realizácií - 8 záhrad, 4 parky a 7 záhradných detailov. Päťčlenná porota navštívila všetky prihlásené objekty, diskutovala s tvorcami i realizátormi. Teší nás, že v každej kategórii ceny získali absolventi študijného odboru krajinná a záhradná architektúra FZKI SPU v Nitre.

Výsledky súťaže na: www.polnohospodar.sk

Ing. Mária Biľušová, PhD., FZKI

J. Mankovecký opäť úspešný v reze viniča

Dobre ostrihať vinohrad je umenie. Veď správne urobený rez určí kvalitu aj množstvo úrody. Vie o tom svoje aj Jakub Mankovecký, študent 3. ročníka ŠP záhradníctva na Fakulte záhradníctva a krajinného inžinierstva SPU, ktorý sa už pravidelne úspešne prezentuje na odborných vinohradníckych súťažiach.

V minulom roku na majstrovstvách SR v reze viniča hrozno-rodého vo Svätom Jure získal 2. miesto, stal sa Šampiónom na majstrovstvách Podunajskej vínnej cesty v reze viniča hrozno-rodého - Zlatý rez vo Svätom Petri a do tretice si vybojoval 4. miesto na súťaži v Čejkoviciach v ČR. Aj tento rok sa mu podarilo úspešne obhájiť svoju pozíciu. Na majstrovstvách ČR v reze viniča hrozno-rodého 10. februára vo Valticiach na Břeclavsku, obsadil tretie miesto v kategórii juniorov. O týždeň (16. 2.) na 17. ročníku celoslovenskej súťaže v zimnom reze viniča hrozno-rodého o Zlaté nožnice BAHCO v Modre obsadil v rovnakej kategórii druhú priečku. Súťažiaci v dvoch kategóriách – profesionál a junior mali za úlohu v časovom limite zrezať 25 koreňov odrody Sauvignon blanc. Ing. Andrej Tárnik, FZKI

J. Mankovecký (vpravo) so zástupcom spoločnosti ELESKO, spoluorganizátorom súťaže

Hlasujeme za projekt

Podporme projekt študentov SPU v Nitre **Na bajku univerzitou** a hlasujeme zaň v obchodnom dome Tesco na Štefánikovej tr. 48 v Nitre (oproti Mlynom). Cieľom projektu je znížiť počet áut v Nitre počas dňa, podporiť cyklistickú komunitu v Nitre, znížiť environmentálnu záťaž v centre mesta, zlepšiť umiestnenie bicyklov v areáli SPU a ich bezpečnosť, zvýšiť povedomie o výhodách cyklistickej dopravy.

Autori projektu chcú zároveň podporiť spolužiakov a zamestnancov univerzity v ekologickom spôsobe dopravy. V rámci projektu plánujú zakúpiť a inštalovať stojany na bicykle v areáli SPU, informačnú akciu zameranú na propagáciu ekologickejších možností cestovania a Cyklodeň - výzvu pre zamestnancov a študentov. **Ako hlasovať?** Pri každom nákupe v OD Tesco dostanete jeden hlasovací žetón, ktorý vložíte do hlasovacieho zariadenia pri pokladni. Hlasovanie prebieha do 4. apríla 2017. Viac na: <https://pomahame.tesco.sk/project/178> *r*

NA BAJKU UNIVERZITOU

Cieľ projektu

- kúpa a montáž stojanov na bicykle v areáli SPU v Nitre

bicykle Na škole

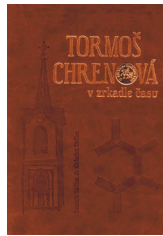
- zlepšenie dopravnej situácie a parkovania v areáli
- skvalitnenie životného prostredia
- zdravší životný štýl

Podpor projekt a Máš
Kde parkovať!

RECENZIE

Tormoš – Chrenová v zrkadle času

Pre širokú verejnosť je vo všeobecnosti u nás dobre známa slávna minulosť nášho starobylého mesta Nitry. Môžeme sa o nej dočítať v celom rade zaujímavých kníh. Jednou z nich je aj publikácia TORMOŠ – CHRENOVÁ v zrkadle času autorov prof. Ing.

Imricha Točku, CSc., bývalého pedagóga SPU v Nitre a jeho syna Mgr. Gabriela Točku, ktorá približuje históriu pôvodnej obce Tormoš a neskôr Chrenovej od jej najstarších čias až po súčasnosť. Vyšla v roku 2015 a predstavuje komplexnú históriu od praveku až po nedávnu sídliskovú súčasnosť, život obyvateľov vo všetkých aspektoch – historické udalosti, sociálne vzťahy, hospodársky život, zvyky a tradície obyvateľov Chrenovej, búranie obce, výstavbu a rozvoj sídliska, školy, kultúru i zaujímavosti. Súčasťou takmer 600-stranovej publikácie je vyše tisíc zaujímavých fotografií, obrázkov a kresieb, doteraz neuverejnených materiálov, množstvo nových poznatkov a dokumentačného materiálu z histórie starej i novodobej Chrenovej. Na záver autori pre čitateľa pridali aj krátku poviedku Skon richtára Otrasa, ktorá bola prvýkrát publikovaná v r. 2009 v ich knihe poviedok Zo starej Chrenovej veselo i vážne. *rch*

Rastlinné potraviny pre podporu zdravia a zníženie rizika ochorení ľudí

Vedecká monografia s uvedeným názvom vyšla vo Vydavateľstve SPU v Nitre koncom minulého roka. Autorom je doc. PaedDr. Jaroslav Jedlička, PhD., z Katedry ovocinárstva, vinohradníctva a vinárstva Fakulty záhradníctva a krajinného inžinierstva. Ako autor píše v úvode publikácie, civilizačné choroby tvoria asi 60 % z 57 miliónov úmrtí ročne na celom svete. Na ich vzniku sa podieľa najmä obezita, fyzická nečinnosť, nadmerné užívanie alkoholu, fajčenie, nadmerná spotreba živočíšnych potravín a nedostatočná konzumácia celých rastlinných potravín.

Dôležitou súčasťou zdravej výživy je ovocie a zelenina. Ich dostatočná denná spotreba výraznou mierou pomáha predchádzať závažným ochoreniam. „Podľa správy Svetovej zdravotníckej organizácie, nízka spotreba ovocia a zeleniny spôsobuje 31 % ochorení srdca. Celkovo sa odhaduje, že až 2,7 milióna životov by mohlo byť ročne zachránených v prípade dostatočnej spotreby ovocia a zeleniny. Spoločná správa FAO/WHO o strave a prevencii chronických ochorení odporúča príjem minimálne 400 g ovocia a zeleniny za deň (okrem ďalších rastlinných potravín) pre prevenciu chronických ochorení, ako sú srdcové choroby, rakovina, cukrovka a obezita, ako aj pre prevenciu a zmiernenie nedostatku niektorých stopových prvkov, najmä v menej rozvinutých krajinách.“ Autor zdôrazňuje, že rastlinné potraviny sú z dôvodu komplexnosti fytochemických látok z pohľadu pôsobenia na fyziologické a biochemické deje v živom organizme bezkonkurenčné. „Žiadne izolované látky, a už vôbec nie syntetické, vyrobené v laboratóriách, nedosahujú účinok komplexných fytochemických látok, navyše, predstavujú riziko vedľajších účinkov,“ upozorňuje odborník.

Takmer stostranová publikácia je rozdelená do 10 kapitol. Úvodná sa zaoberá fytochemickými látkami v rastlinných potravinách, v ďalších nájdeme poznatky o preventívnych a liečivých účinkoch fytochemických látok či znižovaní rizík ochorení prostredníctvom rastlinných potravín. V experimentálnej časti je uvedená metodika, výsledky a vyhodnotenie sedemdnového experimentu pod taktovkou autora publikácie. Cieľom bolo formou reštrikčnej diéty na báze ovocných zeleninových štiav a jedál, respektíve jedál zo strukovín, ako aj krátkou formou hladovky (36 hodín), dospieť k očiste a odkysleniu organizmu, k odstráneniu príčin ochorení. Publikácia je vhodne doplnená tabuľkami a obrázkami. *rch*

Stretnutie so zástupcami odborového zväzu na Slovensku

Výbor Univerzitnej organizácie OZ PŠaV pri SPU v Nitre organizoval 10. marca v KC ŠD A. Bernoláka stretnutie zamestnancov univerzity so zástupcami Odborového zväzu pracovníkov školstva a vedy na Slovensku.

Foto: za

Stretnutie otvorila predsedníčka UO doc. RNDr. Zuzana Hlaváčová, CSc., ktorá informovala o aktivitách odborárov na SPU. Následne vystúpil predseda OZ Ing. Pavel Ondek s informáciou o výsledkoch kolektívneho vyjednávania pre rok 2017. Zdôraznil, že odborový zväz neustále pracuje na zlepšení pracovných a mzdových podmienok všetkých zamestnancov školstva (pedagogických, odborných i nepedagogických). „Kolektívne vyjednanie o kolektívnych zmluvách vyššieho stupňa na rok 2017 sa konalo v štyroch kolách v období od 29. 9. do 23. 11. 2016, keď došlo k dohode. Kolektívne vyjednanie tak isto, ako v predchádzajúcich rokoch nebolo jednoduché, a to najmä v oblasti valorizácie plátov a kým sme sa dopracovali k výsledku navýšenia plátových taríf z 0,9 % na 4 %, prebiehali zložité

rokovania,“ povedal P. Ondek. Pritom OZ išiel do rokovaní s omnoho vyššou požiadavkou. Prehľad o zamestnancoch a priemerných platoch na verejných VŠ predstavil podpredseda OZ a predseda Združenia VŠaPRO doc. Ing. Miroslav Habán, PhD. Tiež prezentoval dokument Učiac sa Slovensko – Návrh stratégie rozvoja vysokého školstva, ktorý v polovici marca pôjde na verejné pripomienkovanie. „Vrcholovým cieľom je dosiahnuť úroveň vysokého školstva na Slovensku tak, aby sme boli v rámci EÚ hodnotení ako desiate najlepšie vysoké školstvo štátov EÚ,“ povedal doc. M. Habán a konštatoval, že sa treba sústrediť na kvalitu. Dodal, že OZ zásadne nesúhlasí so spoplatnením štúdiá.

Na záver stretnutia odzneli informácie o možnosti zúčastniť sa na školiaciach a vzdelávacích podujatiach a kurzoch, ktoré organizujú odborárske organizácie. Ing. Pavol Otepka, PhD., informoval o školení v Portugalsku na tému Miesto odborovej organizácie v zelenej ekonomike, zelenom sektore, zdraví a bezpečnosti pri práci, ako aj o podujatí v Bruseli, na ktorom sa účastníci mohli dozvedieť ako sa dá za dva dni vytvoriť projekt. Ing. Mariana Eliašová, PhD., zase informovala o prínose školenia v Bratislave na tému Medzigeneračné pracovné príležitosti a kolektívne vyjednanie, ktoré organizoval Európsky odborový inštitút (ETUI). *rch*

Zimný kúpeľný relax v Bojniciach

Univerzitná organizácia PŠaV pri SPU v Nitre v spolupráci so zamestnávateľom opäť pripravila pre zamestnancov regeneračno-liečebný pobyt, ktorý sa stretáva s čoraz väčším záujmom. Tento rok sa v kúpeľoch Bojnica vystriedalo v troch turnusoch 169 zamestnancov a 64 rodinných príslušníkov. Súčasťou pobytu bolo množstvo procedúr pod odborným dohľadom rehabilitačných pracovníkov.

Základom liečebných procedúr v kúpeľoch Bojnica je prírodná, liečivá, hydrogén-uhlíčitano-vo-síranová, vápnikovo-horčíková hypotonická

akratoterma s teplotou od 28 do 52 °C, ktorá vyvíja z 9 prameňov. Zlepšuje látkovú výmenu a imunologické reakcie v bunkách, funkčnosť tkanív, ich zásobovanie kyslíkom a tým celkový stav organizmu. Liečivá voda účinkuje pozitívne aj na vegetatívny nervový systém. Umocnením oddychu a relaxu boli prechádzky po kúpeľnom parku a kultúrno-spoločenské akcie. Veríme, že zimný kúpeľný relax prispel nielen k regenerácii tela, ale aj utuženiu kolegiálnych vzťahov na našej univerzite.

Ing. Beáta Martišková, FAPZ

Účastníci kúpeľného pobytu pred liečebným domom Lysec

Foto: Elena Kondrlová

OZNAMUJEME

Dekan Technickej fakulty SPU v Nitre oznamuje, že 12. apríla 2017 o 8.30 h v pavilóne MF (zasadacia miestnosť, 4. poschodie) prednesie Ing. Viera Kažimírová, PhD., odborná asistentka na Katedre zariadení stavieb a bezpečnosti techniky, habilitačnú prednášku na tému Technika na spracovanie poľnohospodárskej produkcie pre energetické využitie a bude obhajovať habilitačnú prácu s názvom Hodnotenie mechanických vlastností peliet.

S PIETOU

SPU v Nitre s hlbokým zármutkom oznamuje, že 10. februára 2017 nás vo veku nedožitých 81 rokov navždy opustila MVDr. Kvetuša Genčiová, bývalá zamestnankyňa na Katedre fyziológie živočíchov FBP a 16. februára 2017 vo veku 77 rokov navždy odišiel PaedDr. Vojtech Drenka, CSc., bývalý dlhoročný pedagóg na Katedre telesnej výchovy (dnešné Centrum univerzitného športu).

Češ' ich pamiatke!

25 rokov E-KU

JAZYKOVÝ PROGRAM PRE FIRMY

Realizovali sme outsourcing firemného jazykového vzdelávania pre >150 firiem a spoločností.

E-KU Inštitút jazykovej a interkultúrnej komunikácie

Piaristická 2, 949 01 Nitra

tel.: 037/654 24 56

e-mail: eku.os@eku.sk

www.eku.sk

facebook.com/eku.institut

(1/2017)

PRÁVE VYŠLI

SKRIPTÁ

M. Gubaňová a kol.: Slovník pojmov z verejnej správy (z pohľadu predmetov vyučovateľských Katedrou verejnej správy), 1. vydanie, náklad 150 ks, cena 3,80 €.

M. Bujna a kol.: Manažérstvo rizika, 2. prepracované vyd., 200 ks, 4,30 €.

M. Kotus a kol.: Bezpečnosť práce a ochrana zdravia, 1. vyd., 150 ks, 5,80 €.

J. Beresecká: Vidiecky cestovný ruch Praktikum, 1. vyd., 160 ks, 4,20 €.

V. Kažimírová - R. Opáth: Potravinárska technika, 1. vyd., 150 ks, 5 €.

P. Massányi a kol.: Basis of Pathology (Repetitória), 1. vyd., 50 ks, 1,50 €.

J. Tomáš a kol.: Organická chémia, 2. nezmienené vyd., 300 ks, 3 €.

UČEBNICE

E. Tobiašová a kol.: Pôdna organická hmota, 1. vyd., 300 ks, 8,50 €.

L. Bartová: Modelovanie regionálneho rozvoja, vybrané kvantitatívne metódy a techniky I, 1. vyd., 50 ks, 3 €.

A. Látečková: Základy účtovníctva, 1. doplnené a prepracované vyd., 650 ks, 4 €.

S. Paulovič a kol.: Základy elektrotechniky, 3. nezmienené vyd., 200 ks, 7,20 €.

L. Ducsay - L. Varga: Výroba a využitie organických hnojív, 1. vyd., 108 ks, 5 €.

VEDECKÉ MONOGRAFIE

O. Kadlečík a kol.: Genetická diverzita slovenského strakatého a holštajnského dobytká, 1. vyd., 100 ks, 1,70 €.

M. Varényiová - L. Ducsay: Optimalizácia výživy kapusty repkovej pravej (Brassica napus, L.), 1. vyd., 100 ks, 3,60 €.

A. Makarevič a kol.: Oploďenie in vitro u živočíchov, 1. vyd., 100 ks, 7 €.

P. Hric: Vplyv rôznych foriem hnojív a mykorrhizných prípravkov na výživu trávnik, 1. vyd., 100 ks, 3 €.

K. B. Nurmetov a kol.: Economic Assessment of Land Degradation for Achieving Agricultural Sustainability in Uzbekistan, 1. vyd., 100 ks, 3,80 €.

M. Bujna: Kvalitatívne a kvantitatívne posúdenie rizík vybraných pracovných procesov, 1. vyd., 100 ks, 2,60 €.

MONOGRAFIA

J. Berčík a kol.: Využitie neuromarketingu v retailingu a vizuálnom merchandisingu potravín, 1. vyd., 100 ks, 4 €.

ÚČELOVÉ PUBLIKÁCIE

P. Bielik - I. Zentková a kol.: Požiadavky na prijímacie skúšky - Ekonomia, 7. nezmienené vyd., 150 ks, 7 €.

L. Maderková - J. Čimo: Základné výpočty v krajinárstve a záhradníctve, 1. vyd., 50 ks, 3 €.

Vydavateľstvo SPU

Ako znejú auly?

Aula SPU v Nitre ožila 1. marca hudobno-divadelným predstavením Zvuk auly.

Projekt Zvuk auly, ktorý organizovalo občianske združenie Archimera a Denkzeug, postupne predstavil tri univerzitné auly na Slovensku. Okrem auly SPU v Nitre, ktorá od nedávna zdobí slovenskú poštovú známku, otvorilo verejnosti aj aulu Materiálovotechnologickej fakulty STU v Trnave a aulu Strojníckej fakulty STU v Bratislave. Vysokoškolské auly ako ceremoniálne priestory ohromujú svojou veľkosťou a výtvorným stvárnením, ktoré podčiarkuje ich spoločenský význam. Pre verejnosť však zostávajú skryté za fasádou známych stavieb. Priestor auly sa v predstavení stal scénou pre reflektujúce a kritické divadlo.

Zvuk auly bol obrazovo-dokumentárnu kolážou o stave súčasného študenta, diskutoval o úlohe kultúrnosti, vzorov, inšpirácií a autorít. Aj podujatie v aule SPU v Nitre bolo zaujímavým vyjadrením aktuálnej situácie školstva a náhľadom do zmäteného pohľadu študenta, ktorý si hľadá cestu, no nie vždy ju nachádza. Striedanie operných vstupov a zmena svetelných efektov v takom výnimočnom priestore, akým je práve aula SPU, zdôraznili vážnosť a komplexnosť danej problematiky. Veď nie každý deň má človek možnosť vstúpiť do auly cez kryciu fóliu.

Za konceptom boli etablovaní mladí umelci vo svojich profesijných oblastiach – fotografka a výtvarníčka Martina Šimkovičová, operný spevák a architekt Peter Mazalán a historik architektúry Martin Zaiček. V predstavení účinkovali operní speváci Eva Šušková a Peter Mazalán, hudobní interpreti Pavol Mucha – violončelo, Braňo Laďič a Maroš Klátik – klavír. Za audiovizuálnu zložku bol zodpovedný multimediálny umelec Jakub Pišek. Performerkami boli študentky Fakulty architektúry STU v Bratislave. *rch*

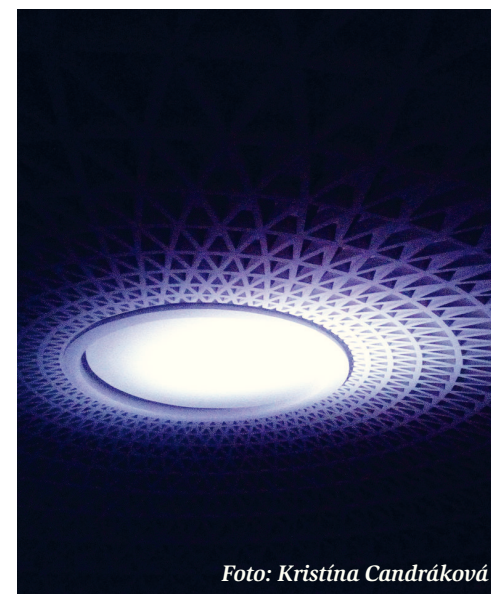

Foto: Kristína Candráková